

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA

PLANGEBIED VOGELBUURT EN
BIEZENAKKER

TE ULFT

GEMEENTE OUDE IJSSELSTREEK

Project: OUD.G03.ECO
Rapportnummer: 09035305
Status: Eindrapportage
Datum: 15 april 2009
Opdrachtgever: Gemeente Oude IJsselstreek
Postbus 42
7080 AA Gendringen
Tel. 0315 - 292425
Fax 0315 - 292293
Contactpersoon: Mevr. E. Duijnstée

Uitvoerder: Econsultancy bv
Havenstraat 124
7005 AG Doetinchem
Tel. 0314 - 365150
Fax 0314 - 365177
Mail Doetinchem@Econsultancy.nl

Opsteller: Ing. E.R. Witter
Paraaf:

Kwaliteitscontroleur: Ing. L.B. Oost
Paraaf:

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	1
2.	BESCHERMING CONFORM DE NATIONALE WETGEVING	1
3.	GEBIEDSBESCHRIJVING.....	2
3.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving.....	2
3.2	Ligging ten opzichte van beschermde gebieden	3
3.3	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie	3
3.4	Te verwachten werkzaamheden en ingrepen	3
4.	ONDERZOEKSMETHODIEK.....	3
5.	ONDERZOEKSRESULTATEN	4
5.1	Vogels	4
5.2	Vleermuizen.....	5
5.3	Overige zoogdieren.....	6
5.4	Amfibieën, reptielen en vissen.....	7
5.5	Libellen en vlinders	7
5.6	Vaatplanten	7
6.	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	8
6.1	Flora- en faunawet	8
6.2	Algemene zorgplicht	10
6.3	Gebiedsbescherming	10
7.	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	11

BIJLAGEN:

1. - Topografische ligging van de locatie
- 2a. - Locatieschets
- 2b. - Foto's onderzoekslocatie
3. - Geraadpleegde bronnen
4. - Natuurwetgeving en beleid

1. INLEIDING

Econsultancy heeft van de gemeente Oude IJsselstreek opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan flora en fauna voor het plangebied Vogelbuurt en Biezenakker te Ulft in de gemeente Oude IJsselstreek.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

De quickscan flora en fauna heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn die volgens de Flora- en faunawet een beschermde status hebben. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op gebieden die volgens overige natuurwetgeving zijn beschermd, of deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een bureauonderzoek en een veldbezoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Naar aanleiding van de hoge verwachtingswaarde ten aanzien van steenuilen en de gunstige periode binnen het inventarisatie seizoen voor deze soort, is het onderzoek uitgebreid met een tweetal veldrondes gedurende de avond- en ochtenduren.

De quickscan flora en fauna is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en kan niet gezien worden als volwaardig ecologisch onderzoek. Er zijn in dit onderzoek geen uitgebreide inventarisaties uitgevoerd naar soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde richtlijnen en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

Voor zover bij de opdrachtgever en de gemeente Oude IJsselstreek bekend, is er niet eerder ecologisch onderzoek op de onderzoekslocatie uitgevoerd.

2. BESCHERMING CONFORM DE NATIONALE WETGEVING

Zorg voor alle inheemse planten- en diersoorten en voor de natuurlijke rijkdommen van gebieden wordt gegarandeerd door de naleving van de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur en milieu. De instrumenten die deze bescherming mogelijk maken zijn op Europees niveau vertaald in Natura 2000. De Europese wetgevingen ten aanzien van de soortbescherming zijn in Nederland vertaald in de Flora- en faunawet. De gebiedsbescherming is vastgelegd in de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998. Hiermee heeft Nederland de Europese wetgeving in de nationale wetgeving verankerd.

Door in de planfase van een (bouw)project of ruimtelijke ontwikkeling rekening te houden met het eventueel voorkomen van beschermde planten- en diersoorten kan effectief worden omgegaan met de aanwezigheid van een beschermde soort. Een dreigende overtreding van de Flora- en faunawet kan zo snel gesignaleerd en in veel situaties voorkomen worden. Vervolgens kan er accuraat actie ondernomen worden om zodoende de overlevingskansen en migratiemogelijkheden van een beschermde soort in het betreffende gebied geen blijvende schade toe te brengen.

Om alle gebieden met elkaar te verbinden en om uitwisseling en verspreiding van soorten mogelijk te maken, wordt er in Nederland druk gewerkt aan de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Verder worden diverse Rode lijsten van bedreigde soorten gehanteerd bij beoordelingen voor de aanwijzing van bescherming en compensatie. In bijlage 4 wordt een nadere toelichting gegeven omtrent de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur.

3. GEBIEDSBESCHRIJVING

3.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie (± 64 ha) gelegen aan de westzijde van de kern van Ulft in de gemeente Oude IJsselstreek (zie bijlage 1).

Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 41 C (schaal 1:25.000), zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 222.500$, $Y = 434.500$. De onderzoekslocatie is gelegen in het kilometerhok 222/434.

De onderzoekslocatie betreft de bestaande woonwijk "de Vogelbuurt" en het nieuw te bouwen woongebied "Biezenakker". Het gebied wordt aan de noordwestzijde begrensd door de Vogelenzangweg en aan de zuidwestzijde door de Oude IJsselweg. Aan de noordoost- en zuidoostzijde vormt de Hogeweg de grens van het plangebied. Aan de zuidzijde wordt de grens gevormd door de bestaande woonwijken langs de Biezenakker. Het plangebied bestaat enerzijds uit een bestaande, her in te richten woonwijk en anderzijds uit agrarische percelen waarin nieuwbouw zal plaatsvinden.

Vogelbuurt

De vogelbuurt is een nieuwbouwwijk uit de jaren '70. De wijk bestaat voornamelijk uit woonblokken met kleine tuinen en relatief weinig groen. In de wijk bevinden zich 4 type woningen die aangeduid worden als Vaneg, Platte Vaneg, Pégé-woning en Stenen Vaneg. Langs de rand van de wijk bevindt zich een aantal oudere, vrijstaande woningen. De sloop- en renovatieplannen hebben alleen betrekking op de woonblokken.

Biezenakker

De toekomstige wijk Biezenakker is momenteel grotendeels in agrarisch gebruik. Het noordelijk deel bestaat uit vrijstaande bewoning met ruime tuinen. Ten zuiden hiervan bevindt zich een sportveldencomplex, omgeven door houtwallen. Tussen de sportvelden en de woonwijk "Vogelbuurt" bevindt zich een speelweide. De grens met de woonwijk wordt gevormd door de Oerseveld. Langs de Oerseveld bevindt zich een erf met voormalige agrarische bebouwing en enkele fruitbomen. Ter hoogte van de kruising met de Biezenakker en de Riezenweg bevindt zich enkele moestuinen. De Riezenweg loopt verder langs de zuidwestelijke grens van het gebied. Tussen de Riezenweg en de Oude IJsselweg bevinden zich enkele paardenweitjes met enkele houtwallen. Aan noordzijde bevindt zich voormalige agrarische bebouwing met erf. Aangrenzend zijn langs de Biezenakker twee recentere woonhuizen aanwezig. Het gebied tussen de Riezenweg en het sportveldencomplex is geheel in agrarisch gebruik (grasland en akker).

In bijlage 2a is de huidige situatie op een locatieschets weergegeven. Bijlage 2b bevat enkele foto's van de onderzoekslocatie.

3.2 Ligging ten opzichte van beschermde gebieden

Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied.

Ecologische Hoofdstructuur

De onderzoekslocatie ligt niet in of in de nabijheid van een kerngebied, verbindingsgebied of verwevingsgebied, behorend tot de EHS.

3.3 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie

De opdrachtgever is voornemens om de bestaande woonwijk "Vogelbuurt" te herstructureren. Hiertoe is een masterplan opgesteld. In de wijk wordt een aantal woonmilieus gerealiseerd en er komt een nieuwe hoofdontsluiting. Ter plaatse van het gebied "De Biezenakker" zal een aantal woonmilieus gerealiseerd worden. Het sportveldencomplex en de bebouwing met erven aan de noordwestzijde blijft gehandhaafd. Beide wijken worden met elkaar verbonden middels een centraal park, "het Oer". Het masterplan is opgenomen in bijlage 5.

3.4 Te verwachten werkzaamheden en ingrepen

Ten behoeve van de herstructurering zal een deel van de bestaande bebouwing gesloopt worden. In totaal gaat het om circa 240 woningen. De woningen zullen vervangen worden door circa 150 nieuwe woningen. Behalve sloop zal ook renovatie plaatsvinden. Dit zal voor een aantal woningen ingrijpender zijn dan bij andere. Voor een aantal panden zal er sprake zijn van groot onderhoud. In bijlage 2a is weergegeven welke panden gesloopt zullen worden en waar ingrijpend onderhoud plaatsvindt. Voor het overige wordt verwezen naar het Masterplan (bijlage 5).

4. ONDERZOEKSMETHODIEK

Aan de hand van verspreidingsatlassen en andere standaardwerken is nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie. Verder is het Natuurloket geraadpleegd, is de Vogelwerkgroep van IVN de Oude IJsselstreek alsmede enkele personen die actief zijn binnen vogelbescherming en woonachtig zijn in de Vogelwijk (de heer H.P. Magnin en de heer P. Sluiter) benaderd en zijn gegevens van de provincie Gelderland geraadpleegd. Een overzicht van de geraadpleegde bronnen is weergegeven in bijlage 3.

De informatie over deze soorten is veelal weergegeven op kilometerhokniveau of op uurhokniveau (5 x 5 kilometer). De kaart van Nederland is door de Topografische Dienst van Nederland verdeeld in blokken van 1 km², de kilometerhokken. De plaatsaanduiding van een kilometerhok bestaat uit de coördinaten van de x-as en de y-as die elkaar in de linker onderhoek van het hok snijden. Aangezien met de schaal van kilometerhokken of uurhokken een groter gebied wordt beschouwd dan alleen de onderzoekslocatie, betekent dit niet dat de kritische soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen de begrenzing van de onderzoekslocatie. Sommige verspreidingsgegevens zijn niet erg actueel. Dit betekent dat de meest recente verspreidingsgegevens reeds verouderd kunnen zijn. De meeste te gebruiken gegevens vormen daarom geen uitsluitsel over het aantal soorten en type waarneming van een soort in het betreffende gebied, maar enkel een indicatie over het voorkomen.

Ten behoeve van de quickscan is de onderzoekslocatie op 26 maart 2009 bezocht om een indruk te krijgen van het plangebied. Op 1 april 2009 zijn 4 leegstaande woningen geïnspecteerd op de geschiktheid als verblijfplaats voor vleermuizen en broedvogels. Gedurende de veldbezoeken is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Vanwege de geschiktheid van een deel van het plangebied voor steenuil is op 25 maart en 7 maart 2009 een avond- en ochtendbezoek uitgevoerd, gericht op deze soort. Met behulp van het afspelen van opgenomen contact- en territoriumroepen van steenuil is deze soort geïnventariseerd. Voor het uitvoeren van deze veldronde tijdens de quickscan-fase is gekozen vanwege de gunstige periode in het seizoen om steenuilen te inventariseren.

5. ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Vogels

Broedvogels

Door het Natuurloket wordt aangegeven dat het kilometerhok niet is onderzocht op de aanwezigheid van broedvogels. Ook bij de provincie zijn geen broedvogelgegevens bekend.

Vogelbuurt

Binnen dit deel van het plangebied zijn in de tuinen en groenstroken verscheidene algemeen voorkomende soorten te verwachten. Het gaat hierbij met name om koolmees, pimpelmees, merel, zanglijster, turkse tortel, kauw, ekster, zwarte kraai, groenling, vink, winterkoning en heggenmus. Spechten, roofvogels of uilen zijn binnen dit deel van het plangebied als broedvogel niet te verwachten. Hiervoor ontbreken groenstroken met oude bomen en voldoende oppervlakte.

De bebouwing kan broedgelegenheid bieden aan huismus, spreeuw en gierzwaluw. Verder kunnen er nestkasten opgehangen zijn die broedgelegenheid bieden aan mezensoorten of andere holenbroeders. Op basis van waarnemingen van de heren Magnin en Sluiter zijn er binnen de wijk circa 6 broedparen gierzwaluw te verwachten. Een aantal verblijft in een woning tegenover de Kastanjestraat. Het betreft een oudere woning van voor de jaren '70. Gierzwaluwen zijn alleen te verwachten bij panden met pannendaken, langs de kopse kanten van de woonblokken. Platte Vaneg woningen zijn niet geschikt voor deze soort. Ook voor huismus geldt dat ze afhankelijk zijn van pannendaken voor broed gelegenheid. De huismus is opgenomen op de Rode Lijst 2004 van bedreigde vogelsoorten, met als status gevoelig.

Biezenakker

De voormalige agrarische bebouwing met ruime erven en fruitbomen maakt het noordwestelijk en het zuidwestelijk deel van de onderzoekslocatie tot geschikt habitat voor de steenuil. Ook langs de Oersveld is een perceel aanwezig die geschikt is voor deze soort. Tijdens een veldbezoek in de avond- en ochtenduren (respectievelijk op 25 maart en 7 april 2009) zijn geen roepende steenuilen waargenomen. Ook niet nadat er met behulp van geluidsapparatuur territorium- en contactgeluiden werden afgespeeld. In het gebied bevinden zich tenminste 2 nestkasten waarvan bij navraag bij de bewoners bleek dat in 1 nestkast (Riezenweg 8) jaarlijks steenuilen broeden. De kasten worden jaarlijks gecontroleerd door de heer R. Bosmann. Hij bevestigt dat de kast jaarlijks in gebruik is. Afgelopen seizoen is het broedsel in ei-fase mislukt. Een tweede territorium bevindt zich net buiten het plangebied op de hoek van de Riezenweg en het Goor. Het leefgebied van de steenuil is jaarrond beschermd. De soort is opgenomen op de Rode Lijst 2004 van bedreigde vogelsoorten, met als status kwetsbaar.

Op de agrarische percelen zijn in principe weidevogels als Kievit en Scholekster te verwachten. Voor zeldzamere weidevogels is het gebied te droog en daardoor niet geschikt. Uit de waarnemingen tijdens de veldbezoeken is gebleken dat er in het gebied geen weidevogels broeden. Dit wordt bevestigd door de heer Sluiter die zich specifiek met weidevogels bezig houdt.

Het habitat is geschikt voor patrijs. Deze soort werd tijdens het veldbezoek op 26 maart waargenomen. De patrijs is opgenomen op de Rode Lijst 2004 van bedreigde vogelsoorten, met als status kwetsbaar.

De opstand met bomen en struiken ten oosten van het sportveldencomplex vormt een geschikt broedhabitat voor sperwer. Met de huidige onderzoeksinspanning is over een eventueel broedgeval geen zekerheid te geven. Echter, voor zover af te leiden uit het masterplan wordt de opstand niet gekapt ten behoeve van de herinrichting.

Slaapplaatsen

Sommige vogelsoorten zoals houtduif, tortelduif en huismus, maar ook ransuilen, maken vooral buiten het broedseizoen gebruik van gemeenschappelijke slaapplaatsen. Meestal wordt hierbij beschutting gezocht in de vorm van dichte begroeiing, of de veiligheid van open water. Er zijn geen indicaties dat op de onderzoekslocatie een gemeenschappelijke slaapplaats aanwezig is.

5.2 Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens *et al.* 1997) blijkt dat er in het uurhok, waar de onderzoekslocatie deel van uitmaakt de volgende soorten vleermuizen zijn waargenomen; gewone dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis en meervleermuis.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

Vleermuizen kunnen verblijven in holle bomen en in bebouwing. Een aantal soorten maakt uitsluitend gebruik van gebouwen om in te verblijven. Voorbeelden hiervan zijn de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. Deze soorten zijn vrij algemeen voorkomend in Nederland en zijn in vrijwel elke woonwijk aan te treffen. Ten behoeve van de quickscan is van elke type woning in een leegstand pand een inspectie gehouden om de geschiktheid voor vleermuizen te beoordelen (zie tabel I).

Tabel I. beoordeling geschiktheid bebouwing voor vleermuizen

adres	type woning	spouwmuren	ruimte achter betimmering	ruimte onder dakpannen	geschiktheid voor vleermuizen
Mezenpad 12	Stenen Vaneg	aanwezig, open stootvoegen boven kozijn onderste verdieping	geen	eventueel toegankelijk, alleen randen kopse kanten	weinig geschikt voor zomerverblijven
Kwartellaan 85	Vaneg	geen spouw, mogelijk alleen langs kopse kanten	langs ramen verdieping open betimmering	langs kopse kanten toegankelijk	geschikt voor zomerverblijven en kraamkolonies
Merellaan 10	Pégé	mogelijk aanwezig maar geen stootvoegen, wel spleten langs kozijn verdieping	geen	toegankelijk via opening langs aansluiting balken op dakranden en langs kopse kanten	geschikt voor zomerverblijven
Valkenhof 79	Platte Vaneg	langs kopse kanten, toegankelijk via stootvoegen	langs dakranden	geen dakpannen	zeer geschikt voor zomerverblijven en kraamkolonies

Uit de inspectie blijkt dat met name de Vaneg en de Platte Vaneg geschikt zijn voor zomerverblijven en voor het vormen van kolonies. In de overige bebouwing zijn verblijfplaatsen niet zondermeer uit te sluiten, echter de bebouwing is minder geschikt.

De bomen op de onderzoekslocatie zijn niet beoordeeld op geschiktheid voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Dit aangezien het bij Econsultancy nog niet bekend is of er bomen gekapt gaan worden. Indien er sprake zal zijn van kap van bomen zullen deze alsnog geïnspecteerd dienen te worden op aanwezigheid van geschikte holtes.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Het is niet aannemelijk dat er in de directe invloedssfeer van de onderzoekslocatie potentiële verblijfplaatsen aanwezig zijn die negatieve invloed kunnen ondervinden van de werkzaamheden.

Foeragerende vleermuizen

De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat, zeker gebruikt worden als foerageergebied voor in de omgeving verblijvende vleermuizen zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De water-vleermuis die in de omgeving voorkomt is voor het foerageren sterk gebonden aan plassen en vijvers. Tijdens de ochtendronde ten behoeve van het steenuilenonderzoek zijn in het plangebied Biezenakkers enkele foeragerende vleermuizen waargenomen. Het betrof gewone dwergvleermuizen die in de omgeving van de sportvelden foerageerden, alsmede boven de bebouwing langs de Riezenweg. Vleermuizen foerageren voornamelijk in de omgeving van vegetatie of boven oppervlaktewater. De plannen zullen, naar verwachting, geen aantasting van belangrijk foerageergebied vormen omdat het voornamelijk inrichting van thans open gebieden betreft. Mocht blijken dat er aanzienlijke kap of verwijderen van vegetatie aan de orde is, dan zal het foerageer gedrag eerst beter in beeld gebracht moeten worden.

Vliegroutes

Vleermuizen volgen vaak vaste routes van hun verblijfplaatsen naar hun foerageergebieden. Hierbij maken ze ter oriëntatie gebruik van vaste punten in het landschap. Dit zijn veelal lijnvormige elementen, maar het kunnen ook gebouwen of solitaire bomen zijn. Het ligt in de lijn der verwachting dat vleermuizen vanuit de bebouwde kom naar het buitengebied zullen trekken. Tijdens de ochtendronde op 7 april 2009 werden 5 gewone dwergvleermuizen waargenomen die tot lang in de ochtendschemering bleven foerageren boven de Riezenweg 8. Vanaf de Riezenweg staken deze vleermuizen in noordoostelijke richting over het gebied. Vermoedelijk vormt de houtwal langs het sportveld een oriëntatiepunt. Binnen de bebouwde kom zal de bebouwing als oriëntatie dienen. De voorgenomen plannen kunnen voor het plangebied Biezenakkers leiden tot verstoring van een vliegroute. Meer onderzoek hiernaar zal uitsluitend moeten geven over het gebruik van landschapselementen die mogelijk verloren gaan.

5.3 Overige zoogdieren

De onderzoekslocatie vormt een geschikt habitat voor verscheidene grondgebonden zoogdieren. Tijdens de veldbezoeken zijn haas en konijn waargenomen. Verder zullen er mol, egel en diverse muizensoorten voorkomen. Het gebied is geschikt voor kleine marterachtigen als wezel en wellicht hermelijk. Met name de houtwallen op het zuidwestelijk deel van het plangebied vormt een geschikt habitat voor de soort. Voor de meeste algemeen voorkomende soorten geldt in het kader van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling, waardoor een ontheffing bij verstoring niet noodzakelijk is.

De onderzoekslocatie vormt een geschikt habitat voor de steenmarter. Voor deze soort geldt geen vrijstelling van de Flora- en faunawet. Met name langs de Vogelenzangweg is een veldschuurtje aanwezig die een geschikte verblijfplaats voor de soort vormt. Er zijn echter geen schuurtjes en dergelijke geïnspecteerd op aanwezigheid van sporen van steenmarter. Binnen het plangebied Biezenakker is het bij Econsultancy niet bekend dat er sloop gaat plaatsvinden, zodat er geen verstoring van eventuele verblijfplaatsen aan de orde is.

Binnen de Vogelwijk is de aanwezigheid van steenmarter niet uit te sluiten. Met name bij langdurige leegstand kan een steenmarter een verblijfplaats vormen in één van de talloze schuurtjes of op lege zolders. Aanbevolen wordt om gedurende de looptijd van het project regelmatig te controleren op aanwezigheid van steenmarters en de vestiging ervan zo veel mogelijk te voorkomen.

5.4 Amfibieën, reptielen en vissen

Volgens gegevens van RAVON en Provincie Gelderland (Atlas reptielen en amfibieën 1985-2005) zijn in het kilometerhok, waar de onderzoekslocatie deel van uitmaakt, de volgende soorten waargenomen: kleine watersalamander, gewone pad en bruine kikker. De rugstreeppad is in een kilometerhok ten zuiden van de onderzoekslocatie waargenomen.

De onderzoekslocatie vormt een geschikt landhabitat voor algemene amfibieënsoorten als bruine kikker en gewone pad. De poel die zich aan de zuidwest van de onderzoekslocatie bevindt kan onderkomen bieden aan beide soorten, alsmede aan kleine watersalamander. Op de onderzoekslocatie kunnen deze soorten beschutting vinden tussen de ruigte en onder de takkenrillen in de nabijheid van de poel.

Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. Op de onderzoekslocatie is geen geschikt habitat voor reptielen aanwezig. Ook voor vissen geldt dat de onderzoekslocatie, afgezien van de poel op het zuidwestelijk deel van de onderzoekslocatie, niet geschikt is door het ontbreken van open water.

5.5 Libellen en vlinders

Voor libellen geldt dat ze water nodig hebben ter voortplanting. Het water op de onderzoekslocatie is enkel geschikt voor algemene soorten. Beschermde soorten stellen specifieke eisen aan het habitat met betrekking tot waterkwaliteit. Deze soorten zijn hoofdzakelijk in natuurgebieden te vinden.

Beschermde dagvlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat met waard- en nectarplanten. Het is uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie voldoende geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermde vlindersoort.

Het is niet uit te sluiten dat er incidenteel waarnemingen gedaan kunnen worden van beschermde en zeldzame soorten. Dit komt doordat veel soorten na hun voortplantingstijd zwerfgedrag vertonen.

5.6 Vaatplanten

De aanwezigheid van water; de zuurgraad van de bodem; de beschikbare hoeveelheid voedingsstoffen, de hoeveelheid zonlicht en de antropogene beïnvloeding bepalen in hoeverre een groeiplaats voor een bepaalde plant geschikt is. De meeste beschermde soorten stellen specifieke eisen aan de groeiomstandigheden. De meeste beschermde vaatplanten en de daarbij behorende specifieke groeiomstandigheden zijn zeldzaam te noemen en zijn op de onderzoekslocatie, vanwege het intensieve agrarische gebruik, niet te verwachten.

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten waargenomen. Volgens de Atlas van de Flora van Oost-Gelderland zijn in het plangebied grasklokje, gewone vogelmelk en grote kaardenbol waargenomen. Het betreft hier plantensoorten, welke zich bevinden op lijst 1 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten geldt een algehele vrijstelling met betrekking tot ruimtelijke ontwikkeling. Voor het waarnemen van beschermde planten dient verder te worden opgemerkt dat het veldbezoek aan het begin van het groeiseizoen heeft plaatsgevonden.

6. TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

6.1 Flora- en faunawet

In het kader van de voorgenomen plannen zijn er overtredingen te verwachten voor vleermuizen en voor broedvogels. Voor steenmarter zijn overtredingen niet uit te sluiten. Voor de overige soortgroepen zijn, door het ontbreken van geschikt habitat en/of verblijfindicaties, of door een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling, geen overtredingen te verwachten ten aanzien van de Flora- en faunawet.

Broedvogels

Alle broedende inheemse vogels en hun nesten zijn wettelijk beschermd en vallen onder de strikt beschermde klasse (soorten tabel 3). De Flora- en faunawet regelt onder meer de bescherming van vogels in het broedseizoen: het verstoren van broedende vogels en jongen, of het vernielen van nesten en eieren is verboden. In de meeste gevallen is een overtreding gemakkelijk te voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of de broedgelegenheid buiten het broedseizoen te verwijderen. Spechtensoorten, kolonievogels en de meeste roofvogels zijn het gehele jaar beschermd omdat de nestplaats, bomengroep of boomholte ook buiten het broedseizoen gebruikt wordt of omdat deze soorten enkel gebruik maken van door andere vogelsoorten gemaakte nestgelegenheid. Momenteel wordt er gewerkt aan een nieuwe interpretatie van de Flora- en faunawet ten aanzien van broedvogels. Mogelijk zal in de nabije toekomst voor huismuis en gierzwaluw er een strenger beschermingsregime gaan gelden.

Voor de steenuil geldt dat het leefgebied van deze soort jaarrond beschermd is. Veranderingen in het leefgebied hebben grote impact op het voortbestaan van deze soort. De plannen kunnen leiden tot het verlies van habitat voor de soort. Mogelijk zal het territorium als gevolg van de inrichting van de Biezenakkers verloren gaan. Voor een dergelijke ingreep zal vooraf een ontheffing aangevraagd moeten worden bij het Ministerie van LNV. In een dergelijke ontheffing dienen compenserende en mitigerende maatregelen opgenomen worden.

Ten aanzien van roofvogels en uilen kan gesteld worden dat enkel de jonge opstand ten oosten van het sportveldencomplex geschikt lijkt voor sperwer. Voor zover valt af te leiden uit het masterplan wordt deze opstand niet gekapt in het kader van de herinrichting.

Voor de overige te verwachten broedvogels geldt dat, indien de beplanting en de bebouwing in de winterperiode wordt verwijderd, geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot broedvogels. Uitgangspunt is dat er geen broedende vogels op het moment van ingrijpen aanwezig zijn binnen het te verstoren gedeelte van de onderzoekslocatie. Er wordt echter in de Flora- en faunawet geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Geldend is de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Globaal wordt de periode maart tot half augustus aangehouden. Het broedseizoen is soortafhankelijk.

Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten genieten zowel binnen de Flora- en faunawet als binnen de Natuurbeschermingswet een strikte bescherming. Alle vleermuissoorten staan vermeld in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort". Dit houdt in dat niet alleen de zomer- en winterverblijfplaatsen maar ook de verbindingen hiertussen (vliegroutes) en de foerageergebieden bescherming genieten.

Vleermuizen zijn streng beschermd omdat dat ze erg kwetsbaar zijn. De afgelopen vijftig jaar zijn sommige soorten erg zeldzaam geworden of geheel verdwenen. Wanneer overwinterende dieren worden verstoord, is de kans groot dat ze sterven omdat ze dan teveel van hun vetreserve gebruiken. Maar al te vaak worden bomen gekapt en oude gebouwen gerenoveerd of gesloopt. Als zich hierin een vleermuiskolonie bevindt, heeft dat grote gevolgen voor de vleermuisstand in de wijde omgeving. Omdat ze meestal maar één jong per jaar krijgen, kan herstel erg lang duren. Vleermuizen kunnen zelf geen verblijfplaatsen maken en zijn dus afhankelijk van bestaande verblijfplaatsen. Daarnaast hebben ingrepen in het landschap ook negatieve gevolgen doordat foerageergebieden en vliegroutes, waar vleermuizen jaren achtereen gebruik van maken, verdwijnen.

De impact die een ingreep kan hebben verschilt sterk per situatie en per soort waardoor meestal gedetailleerde gegevens nodig zijn om een passend advies te geven en indien nodig een ontheffing aan te vragen (Limpens, 2005).

Verblijfplaatsen

Momenteel zijn er onvoldoende bruikbare gegevens beschikbaar over de aanwezigheid van vleermuizen op en in de omgeving van de onderzoekslocatie. Gelet op de omvang van de onderzoekslocatie en de verschillende functies die het gebied op basis van habitatkenmerken kan hebben, is het mogelijk dat er overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot vleermuizen. Een aanvullend onderzoek binnen het geschikte seizoen dient meer uitsluitsel te geven over het gebruik van de onderzoekslocatie door vleermuizen. Vervolgens dient vastgesteld te worden of er overtredingen plaats zullen vinden bij de voorbereiding en de uitvoer van het project.

Foerageergebied

Het verlies van foerageergebied is naar verwachting gering. Door het behoud van het overgrote deel van de beplanting en door de aanwezigheid van voldoende beplanting in de directe omgeving van de onderzoekslocatie zullen vleermuizen ook na de inrichting van het gebied gebruik kunnen blijven maken van de onderzoekslocatie als foerageergebied. Mocht blijken dat er aanzienlijke kap of verwijderen van vegetatie aan de orde is, dan zal het foerageergedrag eerst beter in beeld gebracht moeten worden.

Vliegroutes

De inrichtingsplannen zoals deze in het masterplan zijn gepresenteerd geven onvoldoende zekerheid omtrent mogelijke aantasting van vliegroutes. Uit aanvullend vleermuisonderzoek zal moeten blijken wat het huidige terreingebruik is. Vervolgens dienen de inrichtingsplannen op een meer gedetailleerde schaal vergeleken worden.

Overige zoogdieren

Het is mogelijk dat de steenmarter gebruik maakt van de onderzoekslocatie. Voor de steenmarter geldt geen vrijstelling van de Flora- en faunawet. Indien de steenmarter van de onderzoekslocatie gebruik maakt dient er mogelijk een ontheffing te worden aangevraagd. Er zijn nadere gegevens noodzakelijk om het effect van de ingrepen op de steenmarter te kunnen toetsen.

6.2 Algemene zorgplicht

Voor de meeste te verwachten grondgebonden zoogdieren en planten geldt een algehele vrijstelling van de Flora- en faunawet met betrekking tot de ruimtelijke ontwikkelingen en herinrichting die plaats zullen vinden op de onderzoekslocatie. Het is echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Het opstellen van een op de ecologie aangepast werkplan kan de werkzaamheden bespoedigen en ten gunste komen van de aanwezige soorten. Gelet op de schaal van de ingreep wordt aanbevolen om hier binnen de verdere planuitwerking invulling aan te geven.

6.3 Gebiedsbescherming

De quickscan flora en fauna toetst voornamelijk aan de Flora- en faunawet. Indien een plangebied in of nabij een gebied is gelegen dat tot de EHS behoort of onder de Natuurbeschermingswet valt, dient te worden bepaald of er een effect valt te verwachten. Bij een toetsing aan de Natuurbeschermingswet spelen vaak andere facetten mee, zoals de aanwezige doelsoorten en kernwaarden van het betreffende beschermde gebied.

Gelet op de onderlinge afstand tot gebieden die beschermd zijn volgens Natura 2000 of de EHS zijn negatieve invloeden uit te sluiten.

7. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van de gemeente Oude IJsselstreek een quickscan flora en fauna uitgevoerd voor het plangebied Vogelbuurt en Biezenakker te Ulft in de gemeente Oude IJsselstreek.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

Voorgenomen ingreep

De opdrachtgever is voornemens om de bestaande woonwijk "Vogelbuurt" te herstructureren. In de wijk wordt een aantal woonmilieus gerealiseerd en er komt een nieuwe hoofdontsluiting. Ter plaatse van het gebied "De Biezenakker" zal een aantal woonmilieu's gerealiseerd worden. Ten behoeve van de herstructurering zal een deel van de bestaande bebouwing gesloopt worden. In totaal gaat het om circa 240 woningen. De woningen zullen vervangen worden door circa 150 nieuwe woningen. Behalve sloop zal ook renovatie plaatsvinden. Dit zal voor een aantal woningen ingrijpender zijn dan bij andere. Voor een aantal panden zal er sprake zijn van groot onderhoud.

Waarnemingen en te verwachten soorten:

Biezenakker

Binnen het plangebied Biezenakker bevindt zich een territorium van een steenuil. Het leefgebied van deze soort is jaarrond beschermd. Binnen het plangebied komt patrijs voor. Deze soort is (evenals de steenuil) opgenomen op de Rode Lijst 2004 van bedreigde vogelsoorten, met als status kwetsbaar. Het leefgebied van patrijs is echter niet jaarrond beschermd. Het gebied wordt niet gebruikt door weidevogels. Voor het overige zijn binnen dit deel van de onderzoekslocatie algemene broedvogels te verwachten. Ten aanzien van roofvogels en uilen kan gesteld worden dat enkel de jonge opstand ten oosten van het sportveldencomplex geschikt lijkt voor sperwer. Voor zover valt af te leiden uit het masterplan wordt deze opstand niet gekapt in het kader van de herinrichting. Het gebied de Biezenakker vormt verder geschikt habitat voor algemeen voorkomende broedvogels en zoogdieren, waaronder de beschermde steenmarter. Door de plannen gaan er binnen dit deel van de onderzoekslocatie, voor zover thans bekend, echter geen potentiële verblijfplaatsen verloren.

Vogelbuurt

Binnen de Vogelbuurt zijn verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen te verwachten. Met name de Vaneg en de platte Vaneg geschikt zijn voor deze soortgroep. Binnen het plangebied komen verder huismus en gierzwaluw voor. De nesten van deze soort zijn vooralsnog niet jaarrond beschermd. Er is momenteel echter sprake van wijziging in de interpretatie van de wetgeving omtrent deze soorten, waardoor de nestlocaties in de nabije toekomst wel jaarrond beschermd kunnen zijn. Binnen het gebied zijn verblijfplaatsen van steenmarter op voorhand niet uit te sluiten. Met name bij langdurige leegstand kan deze soort verblijfplaatsen vormen in de schuurtjes of in woningen.

Voor de overige soortgroepen zijn, door het ontbreken van geschikt habitat en/of verblijfindicaties, of door een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling, geen overtredingen te verwachten ten aanzien van de Flora- en faunawet.

Maatregelen ter voorkoming van negatieve effecten:

Over het algemeen kan schade aan broedvogels worden voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen te starten of geheel buiten het broedseizoen uit te voeren. Dit geldt niet voor steenuil. Hiervoor gelden maatregelen die middels een ontheffing vastgesteld dienen te worden.

Voor de minder streng beschermde soorten geldt dat aan de algemene zorgplicht moet worden voldaan. Deze zorgplicht houdt in dat een ieder die redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen nadelige gevolgen voor de fauna kunnen ontstaan, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten of maatregelen te nemen om de nadelige gevolgen te voorkomen. Gelet op de schaal van de ingreep is het aan te bevelen een op de ecologie aangepast werkplan op te stellen. Dit kan de werkzaamheden bespoedigen en ten gunste komen van de aanwezige soorten.

Gebiedsbescherming

De EHS zal niet worden aangetast door de herbestemming van de onderzoekslocatie. Externe werking op overige beschermde natuurgebieden (Natura 2000) is niet aan de orde.

Noodzaak tot nader onderzoek

Het kan niet op voorhand worden uitgesloten dat vleermuizen gebruik maken van de bebouwing op de onderzoekslocatie. Door de uitvoering van nader onderzoek binnen het geschikte seizoen kan dit vastgesteld worden. Het onderzoek zal zich behalve op verblijfplaatsen binnen de Vogelbuurt ook moeten richten op vliegroutes vanaf de bebouwde kom richting Biezenakker. Leegstaande bebouwing zal regelmatig gecontroleerd moeten worden op aanwezigheid van steenmarter.

Noodzaak aanvraag ontheffing Flora- en faunawet artikel 75c

Er dient een ontheffing op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden voor de verstoring van de vaste rust- en verblijfplaats van steenuil. Indien zich een vaste verblijfplaats van vleermuizen of een belangrijke vliegroute op de onderzoekslocatie bevindt, is voor het verstoren daarvan eveneens een ontheffing noodzakelijk. Ook voor het verstoren van een vaste rust- of verblijfplaats van steenmarter is ontheffing noodzakelijk.

Resumé

Om de plannen volledig te kunnen toetsen is enerzijds aanvullend onderzoek noodzakelijk (vleermuizen, steenmarter) anderzijds zijn de inrichtingsplannen nog niet dermate concreet dat alle mogelijke problemen ten aanzien van de natuurwetgeving zijn te overzien. Het gaat daarbij om details van inrichting, de kap van bomen, het verwijderen van vegetatie etc. Ten aanzien van het leefgebied van de steenuil zijn er mogelijk aanpassingen in het inrichtingsplan mogelijk die schade kunnen beperken. Econsultancy adviseert derhalve om naast het aanvullend veldonderzoek ook de ecologische impact gedurende het verdere verloop van het project te blijven toetsen.

Titel: Topografische ligging van de onderzoekslocatie

Project: 09035305 OUD.G03.ECO

Econsultancy bv

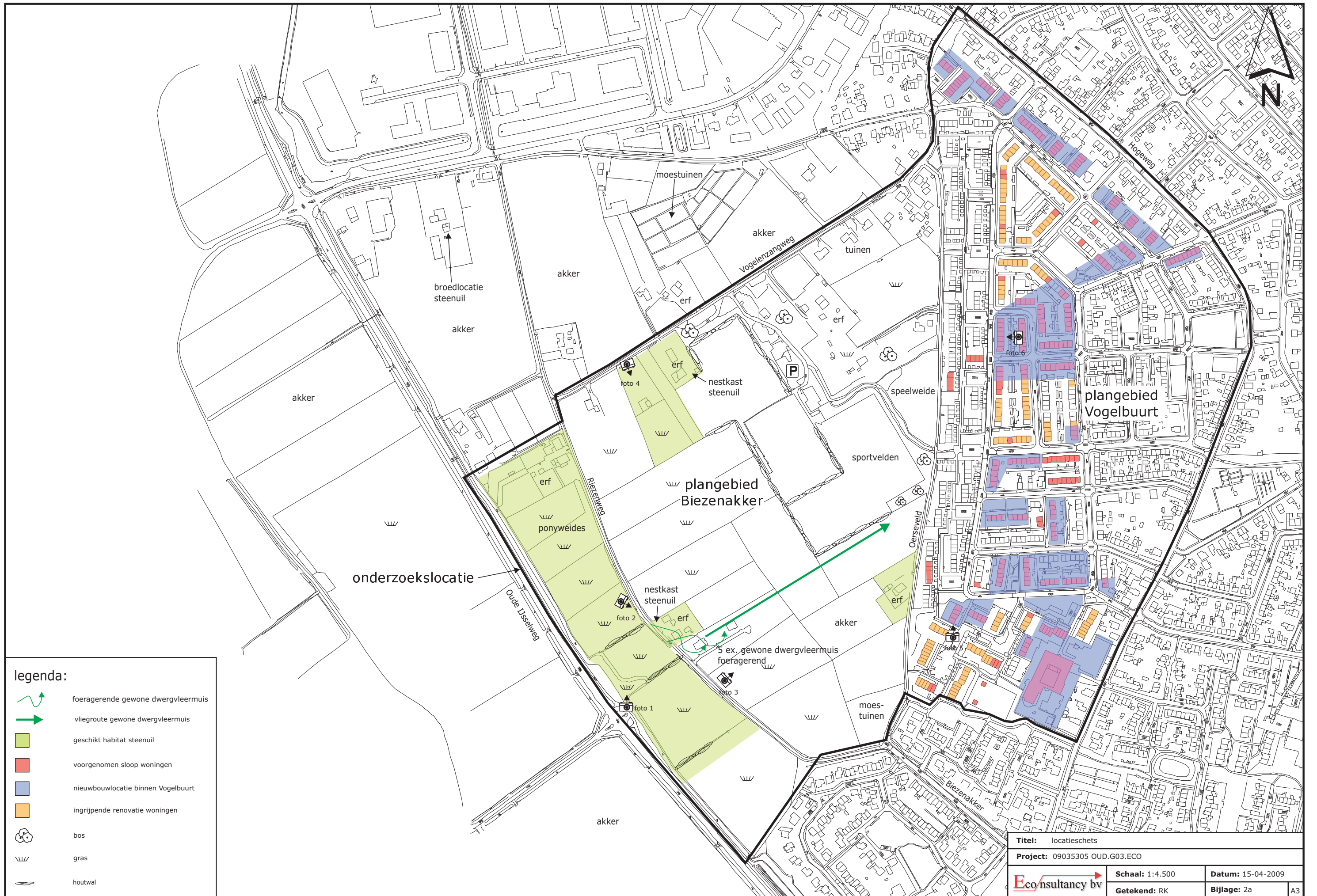
Schaal: 1:25.000

Datum: 15 april 2009

Kaartblad: 41 C

Bijlage: 1

legenda:

- foeragerende gewone dwergvleermuis
- vliegroute gewone dwergvleermuis
- geschikt habitat steenuil
- voorgenomen sloop woningen
- nieuwbouwlocatie binnen Vogelbuurt
- ingrijpende renovatie woningen
- bos
- gras
- houtwal

Titel: locatieschets		
Project: 09035305 OUD.G03.ECO		
Eco nultancy bv	Schaal: 1:4.500	Datum: 15-04-2009
	Getekend: RK	Bijlage: 2a
		A3

Bijlage 2b Foto's onderzoekslocatie

Foto 1. zuidwestzijde van Biezenakker, geschikt habitat steenuil

Foto 2. Riezenweg 8 met in de boom links op de foto een steenuilennestkast

Bijlage 2b Foto's onderzoekslocatie

Foto 3. agrarisch gebied Biezenakker met op achtergrond Vogelbuurt

Foto 4. veldschuur langs Vogelenzangweg, geschikt voor steenuil en steenmarter

Bijlage 2b Foto's onderzoekslocatie

Foto 5. geschikte invliegopeningen (open stootvoegen en betimmering) voor vleermuizen bij Platte Vaneg-woning

Foto 6. geschikte invliegopening achter betimmering bij Vaneg-woning

Bijlage 3 Geraadpleegde bronnen

LITERATUUR

- Hustings, F., Borggreve C., van Turnhout C. & Thissen J. 2004. Basisrapport voor de Rode Lijst Vogels volgens Nederlandse en IUCN-criteria. SOVON-onderzoeksrapport 2004/13. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- Heusden, W.R.M. van & Vreugdenhil, S.J., 2008. Handreiking Flora- en faunawet. Dienst Landelijk Gebied.
- Limpens, H.J.G.A., Mostert, K. & Bongers, W. (eds.) 1997. Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Limpens, H.J.G.A, Zoogdierenvereniging VZZ, Eco Consult&projectmanagement, Vleermuizen en planologie, cursusdictaat, 2005.
- Lange, L., Twisk,P., Winden, A. van, Diepenbeek, A. van 1994. Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming 2003, 2de druk, Utrecht.
- SOVON Broedvogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- Te Linde, B. en van den Berg L.J., 2003, Atlas van de flora van Oost Gelderland, Stichting de Maandag, Ruurlo.
- Spitzen - van der Sluijs, A.M., G.W. Willink, R. Cremers, F.G.W.A. Ottburg, R.J. de Boer, P.M.L.. Pfaff, W.W. de Wild, D.J. Stronks, R.J.H. Schröder, M.T. de Vos, D. M. Soes, P. Frigge & P.J.H. Struijk, 2007. Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland. 1985 - 2005. Stichting RAVON, Nijmegen.

GERAADPLEEGDE INTERNETSITES

- www.minInv.nl (natuurwetgeving)
- www.natuurloket.nl (verspreidingsgegevens op km hok niveau)
- www.groenloketoverijssel.nl
- www.atlasgroengelderland.nl
- www.waarneming.nl(waarnemingen van vrijwilligers)

Bijlage 4 Natuurwetgeving en beleid

Flora- en faunawet

De Europese natuurwetgeving is in Nederland, op het gebied van de soortbescherming, uitgewerkt in de Flora- en faunawet. Deze wet heeft tot doel alle in Nederland in het wild voorkomende planten- en diersoorten te beschermen en in stand te houden. Om dit doel te bereiken, bevat de wet een aantal verbodsbepalingen (zie tabel I). Hierbij wordt het zogenaamde “nee, tenzij...” principe gehanteerd. Dit wil zeggen dat activiteiten met een (potentieel) schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn (“nee”). Van dit verbod kan echter onder voorwaarden (“tenzij”) afgeweken worden door ontheffingen of vrijstellingen. Onder “activiteiten” worden alle activiteiten in het kader van de ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik verstaan. Voorbeelden hiervan zijn de sloop van gebouwen, de ontwikkeling van woonwijken en bedrijventerreinen, dempen van wateren, maar ook natuurontwikkelingsprojecten. Alle activiteiten moeten getoetst worden op hun effecten op aanwezige en mogelijk aanwezige beschermde planten- diersoorten.

Tabel I. Verbodsbepalingen Flora- en faunawet

Artikel 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Artikel 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Artikel 10	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
Artikel 11	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Tabel II. Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet maakt onderscheid in een drietal beschermingscategorieën. Iedere categorie heeft zijn eigen ontheffingsmogelijkheden en toetsingscriteria. Voor vogels is een aparte categorie.

Tabel 1 algemeen beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt, bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing in het kader van artikel 75 aangevraagd te worden. Voorbeelden zijn: ree, haas konijn, egel, bruine kikker, gewone pad, wijngaardslak, brede wespenorchis, grote kaardenbol
Tabel 2 overige beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 2 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing aangevraagd te worden. Echter indien er volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt, geldt er bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen en hoeft er geen ontheffing aangevraagd te worden. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan het criterium ‘doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort’ (‘lichte toets’). Voorbeelden zijn: eekhoorn, steenmarter, kleine modderkruiper, gele helmblom, steenbreekvaren, tongvaren
Tabel 3 strikt beschermde soorten
Voor de soorten van Tabel 3 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen bij alle activiteiten (waaronder ruimtelijke ontwikkeling en inrichting) een ontheffing aangevraagd te worden. In een zeer beperkt aantal gevallen kan er op basis van een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode een vrijstelling verleend worden voor de ontheffingsverplichting bij een zeer beperkt aantal activiteiten. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan een drietal criteria (uitgebreide toets). Bij de uitgebreide toets dient aan alle afzonderlijke criteria te worden voldaan. De criteria zijn als volgt: de activiteiten of werkzaamheden doen geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort, er is geen andere bevredigende oplossing (alternatief) voor de geplande activiteiten of werkzaamheden, die minder schade oplevert voor de betreffende soort en er moet sprake zijn van een bij de wet genoemd belang. Voorbeelden zijn: das, waterspitsmuis, alle vleermuissoorten, rugstreeppad, boomkikker, kamsalamander

Tabel II (vervolg). Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet

Vogels
Voor vogels geldt dat er altijd een ontheffing aangevraagd dient te worden. Indien activiteiten plaatsvinden waarbij verbodsbepalingen worden overtreden ten aanzien van (broed)vogels dient er een uitgebreide toets, zoals beschreven bij Tabel 3 Flora- en faunawet toegepast te worden. Indien er gewerkt wordt volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode is het mogelijk dat er geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden bij bestendig gebruik en onderhoud, bestendig beheer en ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Bij broedvogels kan een overtreding in de meeste gevallen gemakkelijk voorkomen worden door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.

Tabel III. Algemene Zorgplicht

Algemene Zorgplicht (artikel 2)
Een belangrijk uitgangspunt binnen de Flora- en faunawet is dat op elke burger de plicht rust om voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat iedereen zich dient in te spannen om de nadelige gevolgen voor een soort te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. De zorgplicht is ten alle tijden van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats.

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 2005 heeft tot doel bijzondere natuurgebieden in Nederland te beschermen en in stand te houden. De wet omvat onder andere de richtlijnen van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn ten aanzien van gebiedsbescherming. Doordat de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn beide zijn opgenomen in de Natura 2000 wetgeving, zullen de termen "habitatrichtlijngebied" en "vogelrichtlijngebied" komen te vervallen. De betreffende gebieden worden momenteel opgenomen en aangewezen als Natura 2000 gebieden. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de Europese Unie. Handelingen die een negatieve invloed hebben op gebieden die binnen dit netwerk vallen, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door het ministerie van LNV (via Dienst Regelingen) of door de provincie. In de aankomende jaren zullen voor alle gebieden beheerplannen opgesteld worden. Tot die tijd zal er echter per project beoordeeld moeten worden of er nadelige effecten te verwachten zijn voor een beschermd gebied.

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

De Nederlandse Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van gebieden dat planten- en diersoorten in staat stelt zich door en tussen verschillende natuurgebieden te verplaatsen. Het netwerk moet voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat gebieden hun ecologische waarde verliezen. De EHS is onderdeel van een Europees ecologisch netwerk en bestaat uit kerngebieden (in Nederland de Natura-2000 gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en de Wetlands) of verweven gebieden (gericht op de verweving van landbouw, wonen en natuur) die onderling verbonden worden door ecologische verbindingzones. Ecologische verbindingzones zijn stroken en stukjes natuur die de verspreid liggende natuurgebieden met elkaar verbinden. Op deze manier kunnen dieren en planten zich van het ene naar het andere leefgebied verplaatsen. Met name de kleine populaties die met uitsterven worden bedreigd, blijven hierdoor levensvatbaar. Negatieve invloed op de werking van een verbinding of aantasting van een verbinding dient vermeden en gecompenseerd te worden zodat het netwerk niet verslechtert.

Rode Lijsten

In opdracht van het ministerie van LNV zijn voor diverse soortgroepen zogenaamde Rode Lijsten samengesteld. Deze Rode Lijsten vermelden van welke soorten het voortbestaan in Nederland bedreigd wordt. Op deze manier geven de lijsten een indicatie van het belang van aanwezige planten en dieren in een gebied voor het behoud van de hele populatie. In door het ministerie van LNV opgestelde soortbeschermingsplannen wordt aangegeven welke maatregelen genomen moeten worden om het voortbestaan van deze soorten te waarborgen. Deze soortbeschermingsplannen worden door diverse provincies gehanteerd voor het opstellen van compensatieverplichtingen.